

Utvidgning och ändring av föreskrifter för naturreservatet Ekstakusten, Gotlands kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att utvidga det befintliga naturreservatet Ekstakusten till att omfatta hela det område som avgränsats med svart linje på kartan i bilaga 1. Länsstyrelsen beslutar även om nya föreskrifter för reservatet enligt nedan. Vidare upphäver länsstyrelsen nu gällande beslut om interimistiskt förbud för naturreservatet Ekstakusten, dnr 511-1186-16 daterat 2016-04-06. Länsstyrelsen upphäver även den del av naturreservatet Gotlandskusten som ligger inom det nu utvidgade naturreservatet.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med reservatet

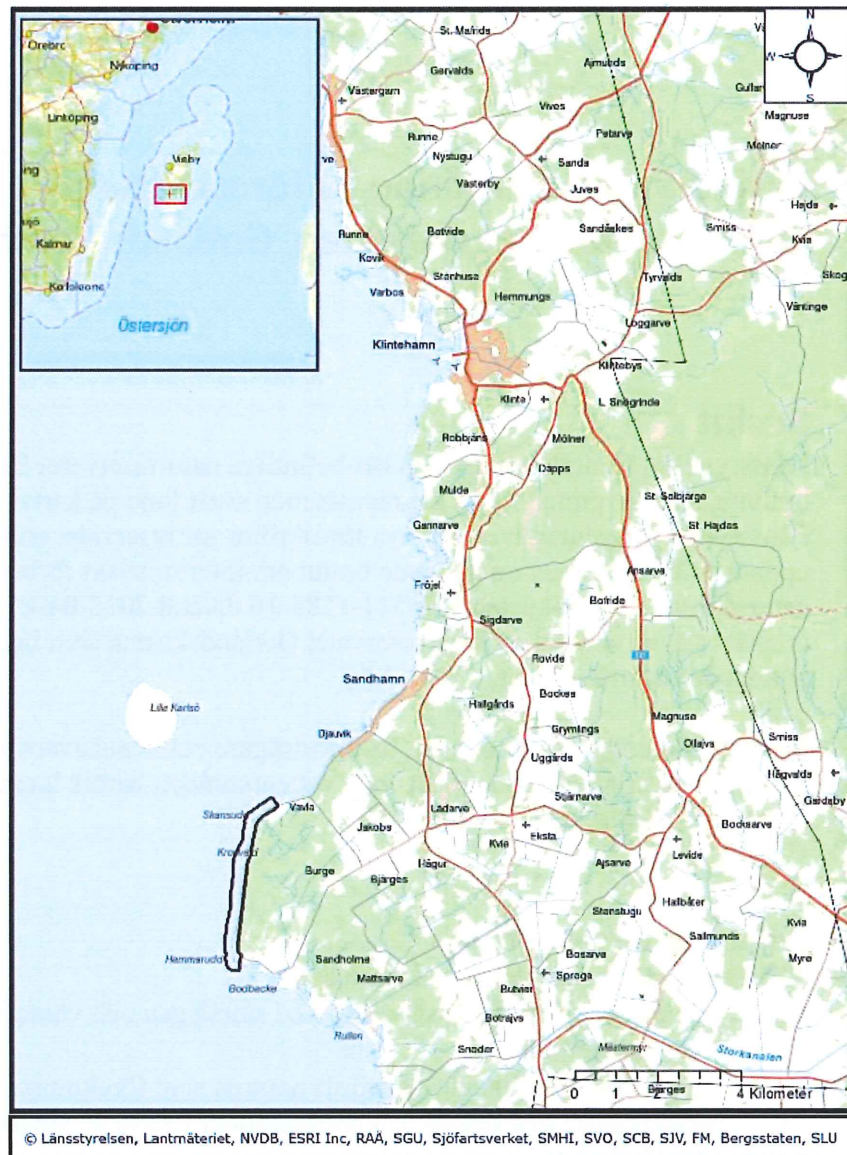
Syftet med naturreservatet Ekstakusten är att:

- bevara och vårda ett kustavsnitt med storslagen och värdefull landskapsbild med strandvallar
- bevara den förhållandevis orörda naturen som förekommer inom områdets strandvallar, strandskog och bottenmiljöer i form av tångbälten strax utanför kusten,
- besökare ska kunna se och uppleva områdets kustmiljö samt kunna nyttja området för rekreation

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets strandvallar och bottenmiljön skyddas mot fysisk påverkan av mänsklig aktivitet inklusive täktverksamhet
- bibehålla tillgängligheten och underhålla anordningar för besökare
- information om reservatet finns tillgänglig för besökare.

Översiktskarta

Figur 1. Översiktskarta. Svart linje markerar reservatets gräns.

Uppgifter om naturreservatet

<i>Namn</i>	Ekstakusten
<i>Kommun</i>	Gotland
<i>Län</i>	Gotland
<i>Lägesbeskrivning</i>	Reservatet ligger cirka en mil söder om Klintehamn. Det sträcker sig längs Ekstakusten från ca 600 m nordost om Skansudd ned till den östra sidan av Hammarudd. Reservatet täcker även in det allmänna vattnet inom 200 meter utmed den aktuella kuststräckan.
<i>Koordinat för mittpunkt (Sweref 99)</i>	N 6352731, E 6866627
<i>Fastigheter</i>	Eksta S:37, S:44, S:52, S:60, S:61, S:68, S:69, S:79, S:80, Eksta Kvie 1:6, Eksta Lädarve 3:4, Eksta Bjärges 1:27, 1:57, Eksta Käbbe 3:1, Eksta Hägur 1:13, Eksta Tomsarve 1:21 och Eksta Sandholme 1:4.
<i>Fastighetsägare</i>	Privata och samägda
<i>Areal</i>	133 hektar varav 45 hektar land och 88 hektar vatten
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen i Gotlands län

Skäl för beslutet

Reservatets landdel har sedan 1967 varit ett naturreservat. Det utgör ett naturskönt och lättillgängligt kustavsnitt och har ett betydande värde för friluftslivet. Hela kuststräckan består av tydliga strandvallar och har därför ett stort geologiskt värde. Reservatet har naturvärden som är knutna till strandvallar, strandskog och till bottenmiljöer. I vattnet utmed kusten finns bottenar med tångbälten och en pallkant som utgör viktiga föryngringsområden och födosökslokaler för fisk och sjöfågel. Reservatet hyser ett flertal rödlistade arter som är knutna till vattenområdet, stranden och skogen.

Ekstakusten ligger inom riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap miljöbalken. Delar av området ligger även inom riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap miljöbalken.

Det tidigare reservatsbeslutet för Ekstakusten upphävs i och med att beslutet om utvidgning och ändring av föreskrifter blir gällande. För att upphäva ett reservat krävs dock synnerliga skäl.

Skäl för utvidgning av reservatets gräns

Vid en inventering av bottenmiljön utmed kusten, som utfördes med droppkamera i juli 2016 kunde det konstateras att botten utmed det aktuella kustavsnittet innehåller hårbotten med höga naturvärden knutna till livsmiljöer i form av tångbälten. Utmed kustlinjen finns en pallkant cirka 200 meter från stranden där den grunda strandnära botten stupar ner till djupare delar. Denna miljö bedöms utgöra ett viktigt födosöksområde för fisk och sjöfågel. Genom att utvidga reservatets gräns, så att även vattenområdet utanför stranden inkluderas, stärks även skyddet för reservatets strandvallar vid framtida täktverksamheter. Länsstyrelsen inkluderar därför vattenområdet inom 200 meter utmed den aktuella kuststräckan i naturreservatet (se karta i bilaga 1).

Skäl för ändring av föreskrifter

Länsstyrelsen fattade den 6 april 2016 ett interimistiskt beslut som medförde ett förbud mot all täktverksamhet i strandområdet. Anledningen till att ett interimistiskt beslut fattades var att länsstyrelsen gjort bedömningen att en omfattande täktverksamhet, i form av uttag av strandgrus, utgjorde ett hot mot områdets strandvallar och landskapsbild eftersom täktverksamheten lett till att markområden på kustheden har eroderats. De då gällande föreskrifterna bedömdes därför inte räcka till för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt de A-föreskrifter som tidigare gällt för reservatet var det tillåtet att ta strandgrus i den del av strandzonen som årligen tillförs nytt material med hjälp av havets vågor. Länsstyrelsen ändrar nu föreskrifterna så att täkt inom denna del av stranden blir en tillståndspliktig åtgärd. Det blir därmed förbjudet att ta grus inom strandområdet utan länsstyrelsens tillstånd. Vid en tillståndsprövning ska aktuella förhållanden ligga till grund för att undvika erosion och bortfall av strandvallarna. Inför tillståndsgivning för täktverksamhet ska därför reservatets förvaltare rådfrågas. Länsstyrelsen får i och med detta möjligheten att styra var i området grus tas samt i vilken omfattning, vilket kan stoppa täktverksamhetens negativa påverkan på strandvallarna.

Enligt de C-föreskrifter som tidigare gällt för reservatet var det förbjudet att ställa upp eller parkera husvagn eller husbil, även på de anordnade parkeringsplatserna. Inom reservatet har det, särskilt under turistsäsongen på sommaren, förekommit att husbilar och husvagnar parkerats runt om i terrängen. Reservatet har ett flertal anordnade parkeringar och länsstyrelsen anser att dessa bör vara tillåtna för

parkering även för besökare som färdas med husbil eller medför husvagn. Länsstyrelsen vill genom att ändra föreskriften tillåta parkering för motordrivet fordon och husvagn på reservatets anordnade parkeringsplatser. Genom att tillåta parkering för husvagn och husbil på reservatets parkeringsplatser ges besökare med dessa fordon möjligheten att parkera i reservatet, vilket minskar risken att fordonen ställs i terrängen och på strandvallarna. Parkering tillåts i upp till 24 sammanhängande timmar i reservatet.

Länsstyrelsen bedömer att ändringarna av det ursprungliga reservatsbeslutet ger ett förstärkt skydd åt reservatets naturvärden och att kravet på synnerliga skäl därmed är uppfyllt.

I övrigt kommer de föreskrifter och den skötselplan som fastställdes 1995 och som fram tills nu gällt för naturreservat Ekstakusten i huvudsak att förbli oförändrade.

Reservatsföreskrifter

Länsstyrelsen föreskriver följande föreskrifter för reservatet:

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden, som behövs för att uppnå syftet med reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. uppföra eller utföra byggnad eller anläggning,
2. dra fram kablar och ledningar i mark och luft, eller lägga ned kablar och ledningar på havsbotten,
3. bedriva täkt av berg, sten, grus eller sand inom den del av stranden som inte tillförs nytt material genom havets vågor,
4. gräva, spränga, muddra eller schakta, utfylla eller på annat sätt skada mark- och bottenmiljön,
5. anordna upplag,
6. ställa upp eller parkera motordrivet fordon eller husvagn, annat än på särskilt anordnade parkeringsplatser som framgår av beslutskartan i bilaga 1.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

7. ändra befintlig byggnad genom tillbyggnad, ombyggnad eller andra åtgärder som påverkar dess yttre utseende,

8. ta i anspråk eller inreda byggnad helt eller delvis för väsentligen annat ändamål än tidigare,
9. avverka eller på annat sätt skada levande eller dött träd,
10. för husbehov bedriva täkt av berg, sten, grus eller sand inom den del av stranden som kan tillföras nytt material genom havets vågor.

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inom naturreservatet ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. att reservatsgränsen röjs och markeras,
2. att bilvägen som markerats på beslutskartan i bilaga 1 underhålls,
3. att skyltar med information om reservatet sätts upp,
4. att grillplatser och parkeringsplatser markerade i beslutskartan, bilaga 1 underhålls,
5. att röjning av slyvegetation sker på Kronvalds skans vid Skansudd, samt att röjning av igenväxande träd, buskar och bekämpning av vejkسل och vresros sker,
6. att undersökningar genomförs av områdets mark- och vattenförhållanden samt av djur- och växtarter,
7. att stränderna städas från ilandflutet skräp,
8. att stenhinder placeras ut för att skydda känsliga arter och strandvallar och för att hindra olovlig parkering,
9. att sittbänkarna på värnen underhålls,
10. att bekämpning av invasiva arter sker.

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om allmänhetens rätt att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att inom reservatet:

1. på land framföra motordrivet fordon utanför den väg som har markerats på beslutskartan i bilaga 1,
2. parkera motordrivet fordon samt husvagn, annat än på särskilt anordnade parkeringsplatser som framgår av beslutskartan i bilaga 1,
3. parkera längre än 24 timmar i sträck,
4. tälta längre än 24 timmar i sträck,

5. borra, hacka, spränga eller rista i sten,
6. förflytta eller bortföra block, sten eller fossil, exempelvis genom att bygga stentorn,
7. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar, stubbar, bark, grenar eller ris,
8. göra upp eld annat än på särskild iordningställd eldplats; medförd grill eller fältkök får dock användas,
9. framföra vattenskoter, jetski eller motsvarande farkost med undantag för passage genom reservatet på kortast möjliga sträcka från hamn.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

1. använda området för organiserade tävlingar, övningar, lägerverksamhet eller liknande som omfattar sällskap större än 30 personer.

Föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som framgår av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken,
- b) normalt underhåll av befintlig väg eller luftledning,
- c) normalt underhåll av befintliga hamnanläggningar i området,
- d) mindre exkursioner i kunskapspridande syfte som rör reservatets geologi, kulturmiljö eller växt- och djurliv.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.fl. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Beskrivning av ärendet

Ärendets beredning

Länsstyrelsen beslutade den 12 december 1967 att avsätta en del av kustområdet mellan Djuviksmyr i norr och Hammarudd i söder som naturreservat. Det därmed tillskapade reservatet hade en areal av ca 200 hektar. År 1995 beslutade länsstyrelsen att minska reservatets areal till 45 hektar samt att revidera reservatets föreskrifter. På grund av täktverksamhet på områdets stenstränder fattade länsstyrelsen den 6 april 2016 ett interimistiskt beslut som medförde ett förbud mot all täktverksamhet i strandområdet. I januari 2017 bjöd länsstyrelsen in till ett dialogmöte i Eksta bygdegård för allmänhet, intressenter och berörda markägare för att diskutera framtida skötsel i det blivande naturreservatet. I maj 2017

skickades ett förslag till beslut och skötselplan ut på remiss till sakägare. Inkomna synpunkter pekade bland annat på att regleringen av fisket inom det kommande reservatet var ottydligt beskrivet. Reservatsgränsen borde ligga längre ut i vattnet för att täcka in pallkanten eftersom denna zon mellan grunt och djupt vatten utgör en viktig födosöksplats för fisk och sjöfågel. Med dessa synpunkter i beaktande reviderades beslutsförslaget och den 24 oktober 2017 skickades ett nytt förslag till beslut och skötselplan ut på remiss. Remissen kungjordes även i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna. En konsekvensutredning har utförts för att fånga upp eventuella synpunkter från allmänheten rörande C-föreskrifterna i beslutet.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har utfört en konsekvensutredning för att fånga upp eventuella synpunkter från allmänheten rörande C-föreskrifterna i beslutet. Inkomna synpunkter finns redovisade i tabellen *Redogörelse av inkomna synpunkter på beslut och skötselplan*.

Redogörelse av inkomna synpunkter på beslut och skötselplan

<i>Sakfråga</i>	<i>Framförda synpunkter</i>	<i>Länsstyrelsens bemötande</i>
Havs- och Vattenmyndigheten		
Marina naturvärden	De marina naturvärdena bör preciseras i syftet.	De marina naturvärdena nämns under rubriken: <i>Syftet med reservatet</i> . De beskrivs även i skötselplanen under punkt: <i>1. Beskrivning av området</i> .
Sveriges Geologiska Undersökning		
Geologiska värden	Ser positivt på att områdets geologiska värden stärks i samband med utökningen i vattnet.	
Eksta tredjeskifteslag		
Fiske	Det är viktigt att fiske med nät i vattenområdet får fortgå.	Fiske (med nät och handredskap) tillåts i reservatets vattenområde. Fiskelagstiftningen gäller för vattenområdet.

Eksta hembygdsförening		
Trafik och parkering	Slitaget av felparkerade fordon på den känsliga vegetationen är påtagligt och trafiken ökar för varje år.	Genom att tillåta parkering även för husbil/husvagn på reservatets parkeringsplatser ges besökare med dessa fordon möjlighet att stanna till i reservatet.
Grustäkt	Markägarna ska ha fortsatt förtroende att hämta grus utan att söka om tillstånd, men det ska om möjligt finnas en anmälningsplikt att rapportera till myndigheten och att det därmed går att följa upp de täkter som tas.	Länsstyrelsen anser att om täktverksamheten ska kunna fortgå i reservatet utan att detta medför en stor påverkan på strandvallarna så måste verksamheten förläggas med tillståndsplikt. Vid en tillståndsprövning ska aktuella förhållanden ligga till grund för att undvika erosion och bortfall av strandvallarna. Genom detta kan myndigheten fatta välgrundade beslut om tillstånd för täktverksamheten.
Tydligare information	Information om vad som gäller vid camping med husbil på Gotland bör göras tydligare. Gärna på Gotlandsbåten (likt tidigare) och på skyltar vid reservatet. Information bör även finnas på engelska och tyska. En ökad tillsyn behövs.	Länsstyrelsen arbetar för en tydligare information. Reservats tavlor och p-platser ska kompletteras med skyltar som informerar om reglerna i reservatet. En publik broschyr som informerar om regler för parkering med husbil/husvagn har tagits fram.
SportFiskarna		
Fiske	Det är viktigt att upplevelsen som kommer av att få sportfiska på Ekstakusten en vardag i april får vara en	Föreskrifterna tillåter sportfiske.

	möjlighet även i framtiden. Fisket kan även bidra till viktig kunskapsspridning kring fiskarter och bestånd.	
Tydligare information	Tydlig information saknas för fågelskyddsområdet söder om reservatet.	Länsstyrelsen har noterat synpunkten och kommer att behandla detta separat.
Gotlands husbehovsfiskeförening		
Fiske	Föreningen framhäver vikten av nätfisket för den fastboende befolkningen. Sportfiske, som utövas framförallt av hitlockade turister, ses få en fördel jämt mot husbehovsfiskarna om vattenområdet beläggs med fiskeförbud.	Fiske tillåts i reservatets vattenområde. Fiskelagstiftningen gäller för reservatets vattenområde.
Gotlands Botaniska Förening (GBF)		
Bildandet av naturreservatet	GBF tillstyrker bildandet av naturreservatet	
Tillägg	Föreningen informerar om komplettering av arter som inte redovisats i beslutsförslaget.	Angivna arter har lagts till i skötselplanens artlista samt i beskrivning av naturmiljön.
C-föreskrifter, restriktion mot organiserade övningar eller liknande.	GBF anser att det här bör ske en ändring i texten efter denna punkt för att undvika missförstånd. Detta eftersom GBFs programpunkter är "organiserade" och kanske kan anses falla in under begreppet "eller liknande". En förtydligande text kan utgöra en extra punkt	Tillägg har gjorts. Växtexcursioner omfattas inte av föreskrifterna.

	på sidan 8 överst: ”d) mindre fältstudier i kunskapsspridande syfte som rör geologi, kulturmiljön eller växt- och djurliv”.	
Parkering	Föreningen motsätter sig att föreskrift på s5 och s8, föreskrifter enligt C punkt 3 införs. Den gamla föreskriften om förbjuden övernattning i fordon bör stå kvar men med ett tillägg att dessa fordon inte får parkeras inom reservatet mellan t.ex. 23:00 och 06:00. Någon kontroll av efterlevnaden av reservatets tidigare bestämmelser tycks inte förekomma och nu föreslagna föreskrifter kommer inte göra någon skillnad. Om det bestäms att husbil får stå parkerad i upp till ett dygn kommer det göra det svårare för myndigheten att kunna kontrollera.	Länsstyrelsen bedömer att en tydligare information om reservatets regler, i form av skyltning på parkeringsplatserna kan minska andelen felparkerade fordon i reservatet.
Tydligare information	Det krävs extra skyltar (separata och tydliga) vid in och utfarter samt vid p-platser avseende: 1. Att man inte får parkera annat än på p-platserna i reservatet. 2. Att man inte får övernatta i husvagn/husbil. 3.	Tydligare skyltar ska sättas upp vid reservatets infarter och vid p-platserna.

	Regler enligt C-föreskriftens 4:de punkt.	
Tillsyn felparkerade fordon	Länsstyrelsen måste förvissa sig om att föreskrifterna följs genom upprepade kontroller. Åtminstone under perioden april-september och då även nattetid. Annars kommer reservatet även i fortsättningen att än mer tas över av husvagnar/husbilar.	Länsstyrelsen är medveten om problematiken kring parkering i reservatet. Länsstyrelsen ser över möjligheten att öka antal kontroller under den föreslagna perioden. Genom att tydliggöra reglerna för parkering i reservatet bedöms antalet felparkeringar minska.
Naturskyddsföreningen på Gotland		
Generellt	Motsätter sig att reservatet fått en så stark inriktning mot friluftsliv. Vill ha en rimlig balans mellan kravet på skydd av naturen och önskemålet om att underlätta för friluftslivet. Vid en konflikt mellan dessa två måste naturskyddsintresset ges företräde.	Reservatets landdel har varit ett naturreservat sedan 1967 och reservatet har länge varit ett populärt besöksmål. Syftet med ändringen av föreskrifterna är att minska täktverksamhetens negativa påverkan på strandvallarna samt minska den negativa påverkan som uppkommer av att fordon står parkerade i terrängen. Genom att även täcka in ett vattenområde ökar möjligheterna till tillsyn av strandvallar och bottenmiljön utanför Ekstakusten.
Fiske	Motsätter sig att reservatsföreskrifterna ska tillåta fiske med handredskap.	Länsstyrelsen ser inte behovet av att införa hårdare restriktionen mot det som tidigare gällt i reservatet. Fiskelagstiftningen ska fortsatt gälla i reservatets vattenområde.

Utvidgning av reservatets gräns	Utvidgningen i vattnet bör täcka in hela pallkanten och gränsen mot det öppna vattnet strax utanför denna. Detta för att gränsen utgör ett uppströmningsområde och viktig födosök för fisk och sjöfågel.	Reservatsgränsen har justerats till att täcka in hela pallkanten och vattenområdet en bit utanför denna.
Trafik och parkering	Upplevelsen av området försämras av den omfattande trafiken. Uppställda husbilar och turistbussar som kör på grusvägen som går längs med strandlinjen.	Länsstyrelsen vill inte förbjuda fordonstrafik på kustvägen. Med de nya föreskrifterna och tydligare skyltar bör det bli lättare för fordonsägare att göra rätt.
Fiske	Sportfiske med handredskap stör fågellivet särskilt under vår och sommar (både inför häckning och vid födosök) och är det största hotet mot områdets naturvärden. Kustområdet Ekstakusten och Karlsöarna är ett av Gotlands viktigaste områden för ejder, svärta och andra kustfåglar. Föreningen vill därför att föreskrifterna innehåller ett förbud mot sportfiske underperioden 15 mars-15 juli för att skydda sjöfågel under häckningstid och ungarnas uppväxt.	Det finns ett fågelskyddsområde direkt söder om Ekstakustens naturreservat som ger ejder och svärta skydd under häckning. Fiskelagstiftningen ska fortsätta gälla i reservatets vattenområde.

Tydligare gräns för fågelskyddsområdet	Det är viktigt att gränsen mot fågelskyddsområdet (Langstiteviken) söder om reservatet markeras eftersom sportfiskarna ofta går in i detta område från reservatets håll.	Länsstyrelsen kommer att märka upp gränsen mot fågelskyddsområdet.
Syfte	Syftet med beslutet (s 3–4 och s9) bör ändras så att områdets värde för fåglar, specifikt ejder och svärta, framhålls. Det behövs även en passus som klargör att skyddet av natur- och djurliv ska prioriteras före tillvaratagandet av friluftslivets intressen.	Syftet med det nya beslutet är att ändra föreskrifterna för att minska täktverksamhetens negativa påverkan på strandvallarna samt minska den negativa påverkan på växtlivet och markstrukturen som uppkommer av att fordon står parkerade i terrängen. Genom att även täcka in ett vattenområde ökar möjligheterna till tillsyn av strandvallar och bottenmiljön utanför Ekstakusten. Naturreservatet har länge varit ett populärt besöksmål och friluftslivet är ett av syftena med reservatet.
Föreskrifter, röjning	Föreskrifterna B bör kompletteras så att det blir möjligt att utföra röjning av igenväxande träd och buskar samt vejskel, slån och vresros inom områdets strandpartier (detta ska också in i skötselplanen). Ekstakusten är i vårdbehov när det gäller röjning av igenväxande vegetation.	Föreskrifter och skötselplanen har justerats. Förvaltaren ges rätten att utföra röjning.

Föreskrifter, parkering	C-föreskrifterna bör ändras så att man inte får övernatta med bil eller husvagn inom reservatet. Om övernattningsmed bilekipage skulle tillåtas bör begränsningen till ett dygn gälla för <u>hela</u> reservatet och inte bara på samma parkeringsplats.	Länsstyrelsen är medveten om problematiken kring parkering i reservatet. C-föreskrifterna har justerats. Parkering längre än 24 timmar i sträck är ej tillåtet på reservatets parkeringsplatser.
Miljömålen	Föreningen tror att de föreslagna reglerna kommer att underlätta och uppmuntra ökade besök i området, med risk för ökade störningar av fågellivet och det marina livet. Det finns därför ingen grund för påståendet att reservatet skulle bidra till uppfyllande av miljömålen "Hav i balans" eller "Ett rikt växt och djurliv".	Reservatets landdel har varit ett naturreservat sedan 1967 och reservatet är ett populärt besöksmål. Länsstyrelsen bedömer inte att de nya föreskrifterna kommer att medföra en ökad negativ påverkan eller störning för växt- och djurlivet. De nya föreskrifterna styr täktverksamheten och tillståndet att parkera på reservatets parkeringsplatser. Länsstyrelsen bedömer inte att de nya föreskrifterna kommer att påverka antalet besökare men föreskrifterna ger besökare med husbil/husvagn möjligheten att parkera och dessa besökare får det därför lättare att besöka reservatet. Antalet p-platser i reservatet kommer att förbli det samma. Miljömålen uppfylls genom att land och vatten i reservatet skyddas enligt beslutets föreskrifter.

		Framtida tillsyn och miljöövervakning kan påvisa om negativa trender uppstår i reservatets naturvärden. Om skyddet i framtiden ej ses tillräckligt för att fylla reservatets syfte kan föreskrifter komma att ändras för att bromsa den negativa trend som då har upptäckts.
Synpunkter från privatpersoner på C-föreskrifter		
Terrängkörning	Inför stoppförbud för alla motorfordon förutom vid de markerade p-platserna för att skydda den känsliga strandvegetationen.	Föreskrifterna tillåter ej körning utanför vägen i reservatet, detta innebär att det inte är tillåtet att köra av vägen, ut på strandvegetationen och stanna till.
Grillplats	Det hänvisas till en grillplats söder om Kronvalds fiskeläge. Är det grillplatsen som ligger vid p-platsen strax norr om Hammarsudd som avses?	Reservatet har två grillplatser som sköts av länsstyrelsen. Placering av dessa framgår av beslutskartan i bilaga 1. Text om grillplatsens placering har justerat.
Ny grillplats och nytt vedförråd	Vid Hammarudd ställs många bilar upp inför natten. Mycket död ved och även färsk ved, har huggits ned i detta område. Om detta ska tillåtas bör länsstyrelsen anordna en grillplats med vedförråd på denna plats.	Förbud mot att skada levande och döda träd har lagts till i C-föreskrifterna. Länsstyrelsen kommer inte att anordna en grillplats vid Hammarudd, utan hänvisar till grillplatsen 600 meter norr om Hammarudd.
Flytt av parkeringsplats	För att skydda plantor av martorn och strandkål bör parkeringsplatserna vid Kronvalds fiskeläge flyttas.	Det finns flera parkeringsmöjligheter i Kronvalds fiskeläge. För att skydda martorn och strandkål kommer stenhinder att placeras ut.

Motivering till beslutet

Motiv till skyddsformen naturreservat

Länsstyrelsen har bedömt att det är ett angeläget allmänt intresse att Ekstakusten med dess livsmiljöer och utpräglade strandvalls morfologi bevaras och främjas långsiktigt enligt de skäl som anges under rubriken "Skälen för beslutet". Området har också ett stort friluftsvärde som bör främjas. För att kunna garantera området det skydd och den skötsel som behövs för att bevara naturvärdena långsiktigt är det motiverat att området även i framtiden skyddas som naturreservat.

För att kunna ändra föreskrifter i ett naturreservat krävs synnerliga skäl. Kravet om synnerliga skäl kan ses var uppfyllt om beslutet medför ett starkare/effektivare skydd av de värden som reservatet syftar till att skydda. Genom de nya A-föreskrifterna förväntas strandvallarna få ett starkare skydd mot erosion förorsakat av täktverksamhet. De nya C-föreskrifterna förväntas minska antalet fordon som felaktigt parkeras på strandvallar och i naturmiljön i reservatet, vilket stärker skyddet för strandvallsformationer och arter knutna till strandmiljön. Utvidgningen av reservatets gräns bedöms stärka skyddet för reservatets strandvallar vid framtida täktverksamhet samt skapar ett skydd för vattenmiljön utmed Ekstakusten.

Beslutet är en del för att uppfylla den av regeringen antagna strategin för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Denna strategi är Sveriges svar på hur vi ska bidra till att uppfylla den strategiska planen inom konventionen om biologisk mångfald, målen i EU:s strategi för biologisk mångfald samt målen i vårt nationella miljömålsarbete.

Miljökvalitetsmål

Beslutet överensstämmer med miljökvalitetsmålen Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

Friluftsliv

Naturreservatet är välbesökt och bidrar positivt till besöksnäringen och friluftslivet på Gotland.

Intresseprövning

Bildande av naturreservat är en fråga som är angelägen för det allmänna och som syftar till att uppfylla nationella och internationella mål om biologisk mångfald och ekosystem. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark och vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken). Det innebär att nyttan med den vidtagna

åtgärden måste stå i proportion till det utförda och att mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får användas.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen bedömer att beslutet går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med översiktsplanen Bygg Gotland 2010–2025. Beslutet överensstämmer med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Bildande av naturreservat

Naturreservatet Ekstakusten bildas med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808). Enligt 7 kap. 4 § får ett mark- eller vattenområde förklaras som naturreservat av länsstyrelsen i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Upphävande av naturreservat Gotlandskusten

Med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken upphäver länsstyrelsen naturreservatet Gotlandskusten inom den yta där naturreservatet Ekstakusten ligger. Upphävandet grundar sig på att inrättande av naturreservatet innebär en förstärkning av skyddet som naturreservatet Gotlandskusten tidigare medfört.

Föreskrifter och skälen för beslut

Reservatsföreskrifter föreskrivs med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska skälen för beslutet anges i beslutet om att bilda naturreservat. Enligt samma paragraf ska det i beslutet också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen, om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,

3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken får föreskrifter meddelas om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas och om ordningen i övrigt inom området, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Vidare anges att föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

Skötselplan

Skötselplan fastställs med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Enligt förordningen ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Intresseprövning

Varje medborgares egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen (2 kap. 15 § 1 st. regeringsformen). Hänsyn tas till enskilda intressen vid prövning av frågor om skydd av områden. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses. (7 kap 25 § miljöbalken). Utgångspunkten för naturreservat är att ingrepp som motiveras av hänsyn till naturvårds- och miljöintressen betraktas som angelägna allmänna intressen (Prop.1997/98:45, del 2, s. 97). Likaså anges i förarbetena att inskränkningen i den enskildes rätt kan gå långt i syfte att skydda miljö och natur.

Beskrivning av reservatet

Figur 2. Kustavsnitt på Ekstakusten

Geologi

Hela kuststräckan präglas av vackert utbildade strandvallar bestående av grus och sten. På några platser, bl. a. norr och söder om Skansudd, finns sandigare partier. Endast vid stranden på den västra sidan av Hammarudd går berggrunden i dagen.

Växtlighet

I Reservatet finner man torrmarksväxter som fårsvingel, backtimjan, gulmåra, gul fetknopp, backglim, solvända, kattfot och blåeld. På de sandigare strandpartierna uppträder sandrör, sandsallat, saltarv, marviol och strandvial. Strax norr om Kronvalds fiskeläge finns ett litet bestånd av den fridlysta och hotade växten martorn. Längre in från havet, öster om kustvägen, vidtar en lågvuxen, vindpinad barrskog som domineras av tall. Skogsbrynet ut mot havet består av 3–4 meter höga, delvis mattformigt växande träd. Längre från stranden växer högre träd på 8–10 meter. Flertalet träd är över 100 år gamla. Dessvärre förekommer även de invasiva arterna vejksel och vresros i reservatet.

Undervattensmiljö

Undervattensmiljön består av en grund, exponerad kuststräcka. Botten domineras av hårda substrat som block och berghäll. Fintrådiga alger och täta bestånd av snärjtång förekommer i södra- och mellersta delen. I norra delen, där vågexponeringen är något svagare finns fina bestånd av blåstång. Vattenområdet bedöms ha höga naturvärden eftersom täta bestånd av snärjtång och blåstångsbälten utgör en viktig livsmiljö för livet i Östersjön. Den utförda botteninventeringen visar på att bottnarna saknar spår av antropogen fysisk påverkan. Utmed kustlinjen finns en pallkant cirka 200 meter från stranden där den grunda strandnära botten stupar ner till djupare delar. Denna miljö bedöms utgöra ett viktigt födosöksområde för fisk och sjöfågel.

Kulturhistoria och fornminnen

På Skansudd i den nordligaste delen av reservatet ligger en äldre försvarsanläggning i form av en skans, Kronvalds skans, som utgörs av en cirka 130 meter lång, 4–6 meter bred och 1–1,5 meter hög vall av grus och sand. Anläggningen uppfördes under åren 1712–13. Inom reservatet finns även ett tiotal äldre värn. Cirka 300 meter nordost om Skansudd står en väderkvarn som tillhört Tomsarve gård. Kvarnen är byggd i sten med trätak. Den renoverades 1994. I den mellersta delen av reservatet ligger Kronvald, ett fiskeläge som i äldre tider var mycket större än vad det är i dag.

Friluftsliv

Från den kustväg som löper genom hela reservatet har man en enastående utsikt över havet i väster och de båda Karlsöarna. Naturreseptatet är välbesökt och bidrar positivt till besöksnäringen på Gotland. I reservatet finns två iordningsställda grillplatser med vedförråd.

Upplysningar

Föreskrifterna under C, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Du kan överklaga beslutet

Du kan överklaga länsstyrelsens beslut. Hänvisningar finner du i bilaga 3.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Cecilia Schelin Seidegård med Sebastian Bolander som föredragande. I den slutliga handläggningen har även Ingrid Thomasson, Cecilia Nygren, Sixten Johansson, Tomas Johansson, Lena Lavergren och Viktoria Gullback deltagit.

Cecilia Schelin Seidegård
Landshövding

Sebastian Bolander
Handläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Överklagandehänvisning

